

Staatboek van Ommelander meiers (1595-1803)

door Redmer Alma en Menne Glas

Inleiding

Na de Reductie van Groningen in 1594 komen de voormalige kloosterlanderijen in het bezit van de Provincie van Stad en Lande. Op 21 maart 1617¹ besluiten de Provinciale Staten: *dat yder lidt soe wel van Stadt als Lande uuyte Clooster goederen tot verval-linge van haere respective lasten sall moegen ontfangen die summe van vijff duysent Carolus gulden jaerlicx*. Elk lid stelt een register van gewenste landen op tot een totaal huurbedrag van ongeveer de genoemde 5000 cgl., waarna een jaar gedebatteerd en onderhandeld wordt. Per akte van 30 april 1618² blijken een twintigtal meiers stadsmeier te zijn geworden, en een dertigtal Ommelander meier. Gegevens van de resterende provinciemeiers zijn dankzij onder meer de staatboeken van de provinciale rentmeester Andreas Spanheim vanaf 1632 bij velen bekend, niet in de laatste plaats dankzij de bewerking daarvan door H.R.A. Wessels³. Gegevens van de overige groepen meiers van voormalige kloostergoederen zijn minder ontsloten; deze publicatie betreffende de Ommelander meiers tracht dit deels te verbeteren.

De latere Ommelander landerijen met hun gebruikers zijn gevolgd vanaf de Reductie, als de voormalige kloostergoederen onder beheer van Stad en Lande komen, waarbij de landerijen gevolgd zijn: de gebruikers oftewel meiers huren dikwijls meer land. Dit overzicht is uit verschillende bronnen samengesteld, min of meer chronologisch:

- a) De jaarlijkse provinciale rekeningen van voormalige kloostergoederen voor de periode 1595/1597-1617⁴, voor zover overgeleverd.
- b) Voorstel voor de keuze van de landen, vertoond op de Ommelander landdag d.d. 18 juni 1617⁵. De uiteindelijke groep meiers wijkt af van dit voorstel.
- c) Akte van verdeling van de kloosterlanden d.d. 30 april 1618 tussen Stad en Ommelanden. Deze officiële lijst, geordend per voormalig klooster, is als basis voor de volgende beschrijvingen gebruikt, tenzij anders vermeld.
- d) Specificatie Ommelander landen 1619 A⁶. De datering van 1619 is door archivaris H.O. Feith in 1833 aangebracht. De lijst is gedeeltelijk bewaard gebleven, tot en met *Hommo Hertyens*, en op een enkele schrijfwijze na gelijk aan lijst (c) en (e).
- e) Specificatie Ommelander landen 1619 B⁷. Deze lijst, waarschijnlijk een kopie van lijst (c), is marginaal voorzien van aantekeningen betreffende de hoogte van een

¹ S.A., inv.nr. 4, fol. 2303, resolutie Provinciale Staten, zie ook fol. 2331 (28 juni) en 2340 (17 okt.).

² R.F. 1618.16, port. losse st. na red. 2; inv. 1800 na 292. Uitgegeven: H.O. Feith, *Het Groninger Be-klemregt*, 2 (Groningen 1837) 324-341.

³ Gepubliceerd op Internet: http://www.den-braber.nl/bronnen/grn/spanheim_alg.html

⁴ S.A., inv.nrs. 2289-2320.

⁵ O.A., inv.nr. 563, fol. 81r-82r.

⁶ O.A., inv.nr. 563, fol. 152r-153v.

nieuwe huur alsmede verschuldigde geschenken. Daarnaast is overal het woord ‘gebruyckt’ doorgehaald, kennelijk destijds als overbodig gezien. Overigens qua beschrijving vrijwel gelijk aan lijst (c).

- f) De inkomsten van de Ommelanden in 1618, 1632 en 1651⁸.
- g) Register van Ommelander meiers begin 1631⁹. De meiers leenden elk, naar quota van de huur, forse geldbedragen uit aan de Ommelanden. In latere jaren zijn in de lijsten onder (f) sporen van deze opgelegde lening terug te vinden.
- h) De zesjaarlijkse inhuringen van Ommelander land geregistreerd in 1620 (2×), 1626 (2×), 1632, 1638, 1644 en 1650¹⁰.
- i) De resoluties van de gecommiteerde raden der Ommelanden 1618-1673 en 1701-1795, hieronder tussen haakjes aangegeven met ‘res.’¹¹. In deze resoluties worden veel gegevens betreffende de meijers vermeld, hier zijn enkel resoluties met betrekking tot verandering van meijer gerefereerd.
- j) De rekeningen van de Ommelander rentmeester 1651-1803¹².
- k) De kaarten van de verschillende Ommelander goederen uit de jaren 1780-1794¹³.

Van de voormalige kloostergoederen zijn in sommige gevallen nog oudere aankomstbrieven te vinden in de Kloosterarchieven. Deze worden integraal ontsloten door het Digitaal Oorkondeboek Groningen en Drenthe (www.cartago.nl). Niet alle Ommelander landerijen waren voormalige kloostergoederen. Vooral in de 18de eeuw kochten de Ommelanden verschillende boerderijen. Alleen die landen die vóór halverwege de 18de eeuw eigendom van de Ommelanden waren, zijn hieronder uitgewerkt.

Door de jaren heen wisselt de volgorde van de landerijen in de diverse registraties. Hieronder is als basisjaar gekozen voor 1618, het jaar waarin voor het eerst echt sprake is van Ommelander meiers. Uit de boven onder (c) vermelde akte is de volledige beschrijving van het land overgenomen. Elke beschrijving is aangevuld met eerst afwijkingen met betrekking tot de omvang, daarna gevolgd door de meiers die het land in de loop der jaren gebruiken. De huurbedragen en geschenken zijn niet opgenomen. Bij de oppervlakten is niet vermeld op grond van welke gras, juk of roede zij gebaseerd zijn. Enkel de jaren waarin zich in de registratie een naamswijziging voordoet, zijn opgenomen. Hierbij is telkens alleen de nieuwe meier vermeld: ‘Rickert Itkens nu Jacob Abels’ is verkort tot ‘Jacob Abels’. Waar aangegeven zijn familierelaties met de vorige meier overgenomen. De schrijfwijze van namen varieerde in het bronmateriaal flink, een soort ‘gemiddelde’ is gehanteerd. De gebruiker zij erop bedacht dat de inschrijvingen soms flink achterliepen ten opzichte van de werkelijke gebruikers. Veel meiers staan nog lang na hun overlijden te boek en de namen in de rekeningen verschillen daarom nogal eens van die in de resoluties en andere bronnen.

⁷ O.A., inv.nr. 563, fol. 158r-162r.

⁸ O.A., inv.nr. 387-389.

⁹ O.A., inv.nr. 564, fol. 23r-25v.

¹⁰ O.A., inv.nrs. 563 en 564.

¹¹ O.A. inv.nrs. 364-373.

¹² O.A. inv.nrs. 389-539.

¹³ Verz. Getekende kaarten, stamnrs. 1187/1-2, 1197, 1198, 1247, 1298-1300, 1324-1327, 1333, 1337, 1374-1376, 1399, 1407, 1408, 1414-1417, 1430, 1431, 1441, 1442 en 1473.

Specificatie van den Landen ende meyeren bij den Jonckeren ende Hoevelingen, Egenerffden ende Volmachten der Ommelanden upgesteld ende gekoeren

Adewerder meyers

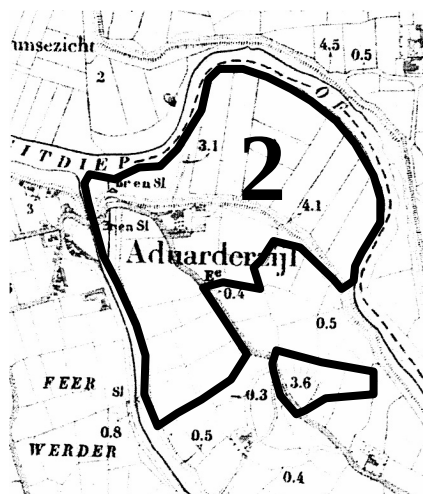
1) 57 grazen in Zuidhornerga

Jacob Abels wonende onder die clockenslach van Legemedien¹⁴ gebruyckt vijff ende vijffthich graesen hoochlandt ende twee grasen inde Gae maeckende tsaemen seven ende vijffthich grasen heeft A^o seshien hondert vierthien ingehuyrt ende giff voor t'gras vant hooge drie Embder gulden voer t'lege een Embder gulden, maeckt tsaemen een hondert soeven ende tachtentich Carolus gulden seventhien st. vier pl.

1632: hermeten op 58¼ grazen en 41 roeden, waaronder de 2 grazen in de Gaa.

1775: gewisseld 4 febr. 1774

1595	<i>Rickert Itkens</i>
1613	<i>Jacob Abels</i>
1631	<i>Rickert Jacobs</i> , zoon van <i>Jacob Abels</i> (res. 28 juni 1631)
1632	<i>Rickert Jacobs</i> × <i>Tryne Jans</i> (res. 1 febr. 1632)
1649	<i>Tye Toppema</i> × <i>Tryne Jans</i> , wed. van <i>Rickert Jacobs</i> (res. 23 juni 1649)
1673	<i>Tye Toppema's</i> weduwe
1692	<i>Ite Garbrants</i>
1724	<i>Gerben Klasen</i> × <i>Gepke Lukas</i>
1774	<i>Abel Iwema</i> × <i>Hilje Jansen</i> (res. 26 mei 1773 en 11 jan. 1774)
1775	gewisseld tegen een andere heerd ¹⁵

2) 100 grazen bij Aduarderzyl

Johan Thomas bij Adewerderzijl onder Garnuwerder clockenslach gebruyckt vijffthich grasen binnen dijcx, ende vijffthich grasen buyten dijcx landt heeft A^o seshien hondert vierthien ingehuyrt, ende giff voor t'binnen dijcx twee daeler, ende voor t'buyten dijcx vijff ende vijffthich brab.st. maeckt tsaemen twee hondert soeven ende tachtentich Carolus gulden thien bb.st.

1632: hermeten op 55 grazen binnendijks (waaronder ¾ gras 16 roeden dellen en 5 grazen 56 roeden

¹⁴ O.A., inv.nr. 387, betalingen 1618 (en elders): Suijthorm.

¹⁵ Met een verzegeling d.d. 4 februari 1774 komt dit land in eigendom van *Abel Iwema* × *Hilje Jansen*. Bij deze transactie verkrijgen de Ommelanden een boerderij op de Zuidhormer Gast gelegen van 60 grazen (hermeten in 1790, gekarteerd dec. 1790, op 57 grazen en 12 roeden). Deze heerd wordt volgens de rekeningen van 1775-1803 gebruikt door *Derk Reinders* en zijn vrouw *Wiske Berends*.

wierdland) en 47 grazen buitendijks; het onland is niet gerekend
1641: gesplitst in twee delen
1701: wederom samengevoegd
1789: hermeten (gekarteerd 20 nov. 1789) op 116 grazen 145 roeden

1595 *Eppe Hillebrants*
1598 *Thomas Jansen*
1613 *Johan Thomas*
1632 *Johan Thomas* × *Lauke Gerryts*

**2a) 51 grazen, waarvan 19 grazen binnendijks (waaronder 5 grazen 56 roeden
wierdland) en 32 grazen buitendijks**

1641 *Reyner Jansen* × *Dewer Jansen*, zwager en dochter van *Jan Tomas* (res.
8 juni 1641: de helft zijner landen, zijnde totaal 102 grazen)
1652 *Jan Cornelis* (res. 7 dec. 1652) × *Diewer Jansen*
1675-1700 *Jan Cornelis'* weduwe

**2b) 51 grazen, waarvan 36 grazen binnendijks (waaronder $\frac{3}{4}$ grazen 16 roeden
dellen) en 15 grazen buitendijks met onland**

1641 *Claes Jansen*, zoon van *Jan Tomas'* weduwe, × *Jouwer Cryns* (res. 29
maart 1644)
1652-1668 *Jacob Jansen* × *Martien Peters* (rekeningen 1669/1671 ontbreken)
1672-1700 *Jacob Jansens* weduwe

2) 100 grazen (beide delen weer samengevoegd)

1701 *Albert* [of *Allert*] *Berents*
1728 *Cornelis Roelfs* × *Idie Allerts*, dochter van wijlen *Allert Berents* en *Lou-
ke Jacobs* (res. 7 april 1728 en 21 april 1728)
1742 *Cornelis Ites* (res. 16 juni 1742) × *Idie Allerts*
1782 *Ite Cornellis* × *Jantje Fransen* (res. 28 mei 1782; koopbrief 27 dec.
1782¹⁶)
1792 *Jantie Fransen*, weduwe van *Ite Cornellis*
1799-1803 *Jacob Jurriens* × *Pieterke Mennes* (res. 6 febr. 1799¹⁷)

3) 42 jukken te Maarslag

Lippe Folckerts tho Maerslacht gebruyckt twee ende veertich jucken, ende heeft A^o
sesthien hondert veerthien ingehuyrt, yder juck voor vijff ende vijffthich brab.st. belopt
een hondert vijffthien Carolus gulden thien st.

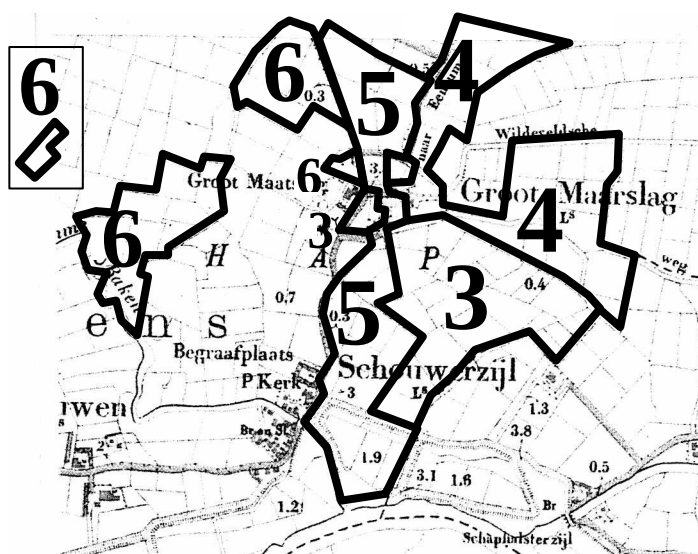
1632: hermeten op 50 $\frac{3}{4}$ jukken 42 roeden

¹⁶ O.A., inv.nr. 517, fol. 3, rekening 1782.

¹⁷ O.A., inv.nr. 349, resoluties Ommelanden.

1791: hermeten (gekarteerd 29 dec. 1791) op 50 grazen 151 roeden, met nog ongeme-
ten de kwelder in naam 3 jukken, beneden en nabij Schouwerzijl gelegen, als-
mede 1 gras reidland onder Schilligeham

- 1595 *Johan Peters*
- 1603 *Lippe Folckerts*
- 1620 *Hindrick Jansen*, stiefzoon van *Lippe Folckerts*
- 1632 *Tryne Clasen*, weduwe van *Hindrick Jansen*
- 1634 *Claes Isebrants* × *Tryne Clasen* (res. 29 april 1634)
- 1638 *Claes Isebrants* × *Trine*, weduwe van *Hindrick Jansen*; nu *Ike Hebels*
- 1644 *Claes Isebrants*, weduwnaar van *Tryne* (weduwe van *Hendrick Jans*), ×
Tryntien Writers
- 1656 *Jan Jacobs* (res. 1 aug. 1656) × *Tryne Writers*
- 1701 *Claes Jans*
- 1717 *Jacob Peters* × *Aylke Ayljes*, weduwe van *Claes Jans* (res. 25 jan. 1717)
- 1766 *Ruirt Reinders* × *Anje Oopkes* (na verkoop door de kinderen van *Jacob*
Peters)
- 1774 *Tidde Klaassen* × *Jouke Jans* (res. 29 dec. 1774; koopbrief 28 maart
1774)
- 1776 *Tidde Klaassen*
- 1784 *Tidde Klaassen* × *Yda Reinders* (res. 21 feb. 1784 en 15 febr. 1786; be-
klembrief 13 juni 1786¹⁸)
- 1801-1803 *Pieter Aljes* × *Aafke Cornelis*

4) 49 jukken te Maarslag

Eppe Hindricx tho Maerslacht ge-
bruyckt negen ende veertich jucken
heeft A^o sestienhondert vierthien
ingehuyrt yder juck voor twee daler
belopt een hondert soeven ende
veertich Carolus gulden.

1632: hermeten op 52¾ jukken 16
roeden

1791: hermeten (gekarteerd 29 dec.
1791) op 54 grazen 118 roe-
den, met nog 1 gras reidland
bij Schilligeham

- 1595 *Eppe Hindricks*
- 1626 *Eppe Hindricks* en zijn vrouw
- 1628 *Hindrick Eppes*, zoon van *Eppe Hindrick* (res. 4 jan. 1628)
- 1628 *Jacob Eppens* (res. 30 jan. 1628)
- 1632 *Jacob Eppens* × *Griete Jansen*

¹⁸ O.A., inv.nr. 521, rekening 1786.

1638	<i>Jan Jacobs × Griete, weduwe van Jacob Eppens</i>
1656	<i>Nanne Bonnes × Jantien Ennens</i> (res. 1 aug. 1656)
1675	<i>Nanne Bonnes' weduwe</i>
1685	<i>Hans Hindricks</i>
1686	<i>Hans Hindricks en zijn vrouw</i>
1701	<i>Hans Hindricks</i>
1714	<i>Hans Hindricks' weduwe</i>
1718	<i>Nanne Bonnes, zoon van Aaltien Nannes, weduwe van Hans Hindrix, × Aafke Olgers</i> (res. 25 maart 1718 en 8 sept. 1718)
1748	<i>Claas Symens × Fockjen Alberts Wiersema</i> (res. 11 mei 1748)
1787-1803	<i>Jan Harms × Martje Clasen</i> (na overdracht door haar moeder <i>Fokje Alberts</i> , weduwe van <i>Claas Simons</i>)

5) 70 jukken te Maarslag

Heyne Jansen tho Maerslacht gebruyckt tsoeventich jucken heeft A^o seshien hondert vierthien ingehuyrt yder juck voer vijff ende vijffich brab.st. belopt een hondert twee ende t'negentich Carolus gulden thien st.

1632: hermeten op 68 jukken, volg. res. 12 febr. 1630 gesteld op 65 jukken 62 roeden; 3 jukken zijn toegekend aan 'haer ende consorten',¹⁹

1791: hermeten (gekarteerd 29 dec. 1791) op 58 grazen 35 roeden, met nog ongemeeten 10 jukken kwelderland, alsmede 1 gras reidland onder Schilligeham

1595	<i>Melle Hayes; nu Cornellis Ennens</i>
1596	<i>Cornellis Ennens' erfgenamen</i> ²⁰
1598	<i>Cornellis Ennens' erfgenamen</i>
1608	<i>Heert Jansen</i>
1613	<i>Heyne Jansen</i>
1626	<i>Heyne Jansen en zijn vrouw</i>
1632	<i>Heine Jansen × Jantien Heerts</i>
1644	<i>Heine Jansen × Jantien Geerts</i> ²¹
1656-1668	<i>Allert Peters × Aefke Heynens</i> (res. 1 aug. 1656; rek. 1669/71 ontbreken)
1672	<i>Allert Peters' weduwe</i>
1686	<i>Allert Peters' kinderen</i>
1699	<i>Maria Wiersema</i>
1723	<i>Simon Joesten × Evertje Hillebrands</i> (res. 18 juni 1723)
1767	<i>Claas Simons, zoon van Evertien Hillebrands, weduwe van Symon Joosten, × Fokje Alberts</i> (res. 1 april 1767)
1787	<i>Fokje Alberts, weduwe van Claas Simons</i>
1802-1803	<i>Jan Harms × Martje Clasen, dochter van Fokje Alberts, onlangs overleden, weduwe van Klaas Symens</i> (res. 31 maart 1802 ²²)

¹⁹ O.A., inv.nr. 564, fol. 28v.

²⁰ Afwisselend met of zonder 'erfgenamen' vermeld; 'erfgenamen' voor het eerst in 1596.

²¹ Bij vorige keren geschreven of verbeterd naar *Heer(d)ts*, vanaf hier niet meer.

6) 42 jukken te Maarslag

Peter Onnens tho Maerslacht gebruyckt twee ende veertich jucken heeft A^o seshien hondert soeventhien ingehuyrt, ende giff voor een yder juck jaerlicx soeven Arens gulden, belopt een hondert ende thien Carolus gulden vijff bb.st.

1632: hermeten op 45¼ jukken 64 roeden

1791: hermeten (gekarteerd 29 dec. 1791) op 41 grazen 84 roeden, met nog ongeme-
ten 4 jukken kwelderland beneden en nabij Schouwerzijl

1595 *Peter Onnes*

1623 *Thomas Peters*, zoon van *Peter Onnes*

1626 *Thomas Peters* en zijn vrouw

1632 *Thomas Pieters* × *Anne Pieters*

1650-1663 *Anne Peters*, weduwe van *Thomas Peters* (rekening 1664 ontbreekt)

1665-1668 *Onno Thomas* × *Wymbge Bouwens* (rekeningen 1669/1671 ontbreken)

1672 *Onno Thomas*

1691 *Thomas Onnes*

1700 *Arent Menckes* × *Louke* (door verkoop)

1716 *Arent Menckes* (zie ook res. 9 juni 1707, 7 juli 1707 en 16 mei 1709)

1730 *Tryntien Lubbers*, weduwe van *Arent Menkes* (res. 18 jan. 1730 en 31
dec. 1733)

1753 *Frerik Jurjens*, zoon van wijlen *Arent Menkes*' weduwe (res. 20 febr.
1753)

1762 *Jurryn Freriks*, zoon van *Frerik Jurjens*, × *Elisabeth Lammerts* (res. 24
juni 1762 en 28 juli 1762)

1780 *Elisabeth Lammerts*, weduwe van *Jurryn Freriks*

1784-1803 *Evert Egberts* × *Jantie Jurjens*

7) 80 grazen te Westerwijtwerd

Claes Luithiens tho Westerwijtwert gebruyckt tachtentich graesen Roeschoolster landt heeft A^o seshien hondert vierthien ingehuyrt, yder gras voor drie ende veertich bb.st. jaerlicx belopt een hondert twee ende tsoeventich Carolus gulden.

1632: hermeten op 74 grazen 24 roeden

1651: (ten onrechte) gesteld op 64 grazen 24 roeden

1781: in naam en faam 95 grazen

1783: hermeten (gekarteerd 3 nov. 1783) op 73 grazen 193 roeden 151⁶/₂₅ voet

1595 *Claes Tonnis*; nu *Luytien Jacobs*

1598 *Luytien Jacobs*

1614 *Luytien Jacobs*' weduwe

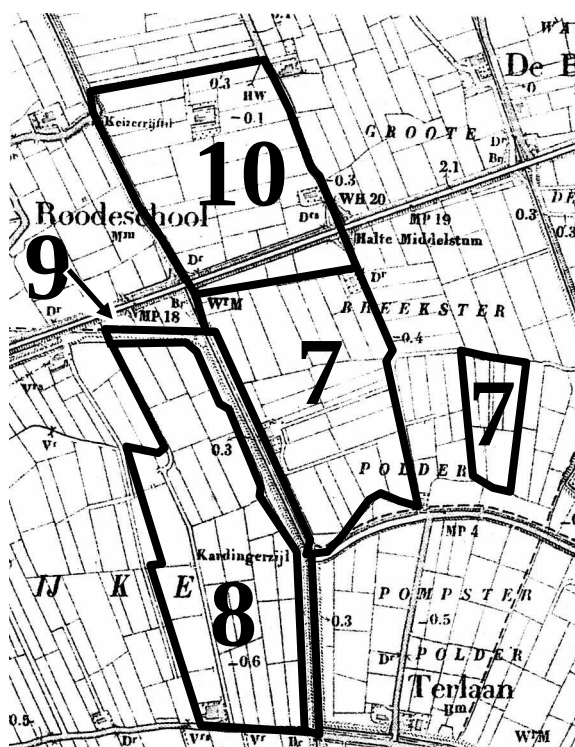
1615 *Claes Luytiens*, zoon van *Luytien Jacobs*

1626 *Claes Luytiens* en zijn vrouw

1632 *Claes Luytiens* × *Grete Tiddens*

²² O.A., inv.nr. 349, resoluties Ommelanden

- 1650 *Grietien Tiddens, weduwe van Claes Luitiens*
 1651 *Jacob Clasen, zoon van Gretien de weduwe van Claes Luities, × Aeffien Ayckens* (res. 12 april 1650)
 1674 *Jacob Peters × Elisabeth Jacobs* (request 21 mei 1674)
 1700 *Pieter Cornelis × Elisabeth Jacobs*
 1711 *Elisabeth Jacobs, weduwe van Pieter Cornelis, × Jelmer Hindriks* (res. 31 jan. 1710)
 1715 idem; opgezegd per 1 jan. 1716
 1718 *Claes Peters × Tryntien Jans* (res. 21 sept. 1718)
 1743 de kinderen van *Claes Peters* en *Tryntien Jans*, totdat zij meerderjarig zijn (res. 19 dec. 1743)
 1747 *Geert Peters × Rienje Jurriens* (res. 3 juni 1747; door koop)
 1761 de minderjarige kinderen van *Geert Peters × Rienje Jurriens* (res. 10 dec. 1760: *Jacob Willems* en cons. voorstanderen)
 1781-1803 *Pieter Geerts × Martje Hommes* (res. 5 febr. 1781 en 13 nov. 1781; koopbrief 20 nov. 1781)

8) 113 grazen te Bedum

Johan Peter tho Bedum gebruyckt hondert ende darthien grasen Roeschoolster landt heeft A^o seshien hondert vierthien ingehuyrt yder gras jaerlicx voor sestehalff Arens gulden belopt twee hondert drie ende dertich Carolus gulden, een st. twee pl.

- 1632: hermeten op 117¼ grazen 42 roeden, waaronder 5¼ grazen 26 roeden dijk die *Reiner Pieters* gebruikt; zie nr. 9
 1676: gesteld op 107¼ grazen 38 roeden
 1681: (ten onrechte) gesteld op 167¼ grazen 38 roeden (later weer gecorrigeerd naar 107¼ grazen 38 roeden)
 1792: hermeten (gekarteerd 16 juni 1792) op 112 grazen 187 roeden

- 1595 *Maertien; nu Eele Fockens*
 1596 *Martien; nu Oltger Oltgers*
 1597 *Oltger Oltgers*
 1614 *Oltger Oltgers' weduwe*
 1615 *Jan Peters*
 1632 *Jan Pieters × Harmtien Abbringe*
 1651-1668 *Johannes Jelties × Epke Peters* (res. 12 april 1650) (rekeningen 1669/1671 ontbreken)

1673	<i>Dirck Jans Boon</i> (res. 17 april 1673, res. 19 juni 1673; request 4 jan. 1677; bij publieke verkoop gekocht)
1676	<i>Dirck Jans Boon</i> × <i>Ide Peters</i>
1685	<i>Claes Dercks Boon</i> , hun zoon (res. 19 juni 1684)
1691	<i>Reinder Clasen</i>
1705	<i>Claes Luddes</i> (res. 18 juni 1705, 2 sept. 1705, 2 feb. 1706, 2 nov. 1706, 8 maart 1707 en 17 dec. 1707)
1713	<i>Pieter Clasen</i> (res. 4 april 1713)
1730	weduwe van <i>Peter Clasen</i> (res. 6 maart 1730)
1734	<i>Douwe Peters</i> × <i>Anie Jans</i> (res. 20 febr. 1734 en huurcedul 4 mei 1734)
1735	<i>Jan Peters</i> (res. 19 febr. 1735 en 17 maart 1735)
1762	<i>Aaltyn Jans</i> , weduwe van <i>Jan Pieters</i> , × <i>Hindrik Jurryns</i> (res. 24 juni 1762: vertoont aankomstbrief dd. 8 maart 1738, 110 grazen)
1763	<i>Hindrik Jurryns</i> × <i>Aaltyn Jans</i>
1769	<i>dr. Jan Willem Entrup</i> × <i>Geertruida Proost</i>
1784	<i>Geertruida Coerts</i> , weduwe van <i>dr. Jan Willem Entrup</i> (beklembrief 3 dec. 1784 en res. 15 dec. 1783 en 1 april 1784)
1787	<i>Pieter Derks</i> × <i>Grietie Jans</i>
1794	<i>Pieter Derks</i> × <i>Elisabeth Luirts</i>
1795	<i>Elisabeth Luirts</i> , weduwe van <i>Pieter Derks</i>
1798-1803	<i>Maurits Hommes</i> × <i>Elisabeth Luirts</i>

9) 5¼ grazen 26 roeden te Bedum

[1632; zie nr. 8] *Reiner Pieters* toe Bedum gebruijkt vijff grasen een vierndiel en ses en twintich roeden van *Jan Pieters* heert afgetogen, heeft op den 13 novemb. A^o 1634 ingehuyrt voor de tijt van drie jaren anvangende op Gregorio A^o 1635 jaerlijcks voor een somma van negen car. gl^s.²³

1792: hermeten (gekarteerd 16 juni 1792) op 5 grazen 50 roeden

1632-1668	<i>Reiner Pieters</i> ²⁴ (rekeningen 1669/1671 ontbreken)
1672	<i>Pieter Reiners</i> (in 1723 staat bij deze post: op de gebruiker die verarmd is, loopt een mandaat)
1727	<i>Jacob Roelfs</i> (res. 27 febr. 1727)
1757	<i>Jan Egberts</i> ; nu <i>Peter Clasen</i>
1760	<i>Peter Clasen</i> × <i>Aafke Benes</i>
1764	<i>Gerrit Willems</i> × <i>Maria Folkers</i>
1780	<i>Pieter Jacobs</i> × <i>Maria Folkers</i> , weduwe van <i>Gerrit Willems</i>
1797	<i>Jan Aljes</i> × <i>Jantje Pieters</i>
1800-1803	<i>Egbert Eisses</i> × <i>Bouwke Sikkes</i>

10) 79 grazen te Westerwijtwerd

²³ O.A., inv.nr. 564 fol. 40v.

²⁴ Een huurcontract op naam van *Reiner Pieters* d.d. 13 nov. 1634 bevindt zich in O.A., inv.nr. 565.

Jacob Rickerts tho Westerwijtwert gebruyckt negen ende tsoeventich graesen Roeshoelster landt, heeft A^o seshien hondert vierthien ingehuyrt yder gras voor acht ende dertich brab.st. belopt een hondert ende vijffich Carolus gulden, twee st.bb.

1632: hermeten op 75½ grazen 22 roeden

1783: hermeten (gekarteerd 3 nov. 1783) op 70 grazen 178 roeden 170²¹/₅₀ voet

- 1595 *Teuwes Jansen*
- 1609 *Jacob Rickerts*
- 1626 *Jacob Rickerts en zijn vrouw*
- 1632 *Jacob Rickerts × Ave Bartels*
- 1634 *Jan Claesen* (res. 30 april 1634: *Jacob Rickerts* en *Jan Claesen* prov. meyer wisselen van plaats)
- 1637 *Jan Claesen × Styntien Pieters* (res. 3 febr. 1637)
- 1650-1663 *Cornelis Jansen × Styntien Pieters* (rekening 1664 ontbreekt)
- 1665-1668 *Jan Jansen × Styntje Peters* (rekeningen 1669/1671 ontbreken)
- 1672 *Frerick Hillebrants*, jongman, i.p.v. *Jan Jansen × Aeltje Jans* (res. 25 mei 1672)
- 1673 *Frerick Hillebrants × Styntje Jacobs*
- 1690 *Jan Dercx*
- 1714 *Jan Dercks × Geertjen* (of *Grietjen*) *Menkes*
- 1730 *Izebrand Hommes × Trientie Claessen* (res. 30 jan. 1727)
- 1735 *Jacob Dirks* (res. 14 okt. 1734) × *Trientie Claessen*
- 1739 *Focko Luirts* (res. 2 okt. 1739)
- 1785 *Luirt Fokkes, Claas Fokkes, Jacob Fokkes en Anje Fokkes × Cornelis Hommes*, kinderen van *Focko Luirts* (verzeg. 15 mei 1784; res. 21 febr. 1784 en 1 april 1784)
- 1786 *Jurjen Geerts × Corneliske Schuiringa*
- 1803 *Corneliske Schuiringa*, weduwe van *Jurjen Geerts*

Witte Werum

11) 88 grazen in de Zeem te Loppersum

Memme Foppens tho Loppersum inde Seem gebruyckt acht ende tachtentich grasen landts heeft A^o seshien hondert soeventhien ingehuyrt yder gras voer achtehalff Arens gulden jaerlicx belopt twee hondert soeven ende veertich Carolus gulden thien st.

1632: hermeten op 107¼ grazen 36 roeden

1792: hermeten (gekarteerd 24 okt. 1792) op 104 grazen 95 roeden

1597	<i>Claes Jansen</i>
1603	<i>Eyse Fockens'</i> weduwe
1608	<i>Memme Fockens'</i> weduwe
1611	<i>Menne Fockens</i> ²⁵
1619	<i>Abel Jansen</i> (res. 17 maart 1619 en 8 sept. 1619, akte 8 sept. 1619 ²⁶)
1626	<i>Abel Jansen</i> en zijn vrouw
1631	<i>Lue Halsema</i> × <i>Abel Jansens</i> weduwe (res. 29 juni 1631)
1632	<i>Lue Halsema</i> × <i>Anna Reiners</i>
1650	<i>Anne Reiners</i> , weduwe van <i>Lue Halsema</i> ²⁷
1661	<i>Abel Lues</i> , zoon van wijlen <i>Anne Reiners</i> (res. 10 aug. 1661, res. 16 dec. 1661, res. 7 febr. 1662 ²⁸)
1685	<i>Jan Bartelts</i>
1686	<i>Jan Bartelts</i> × <i>Nanje Heerties</i> (res. 12 dec. 1681)
1710	<i>Jan Bartelts'</i> kinderen (res. 12 maart 1710)
1717	<i>Bartolt Jans</i> , zoon van <i>Jan Bartolts</i> , × <i>Betjen Takens</i> (res. 9 maart 1717 en 26 nov. 1717)
1760	<i>Pieter Freriks</i> × <i>Janna Bartelts</i> , dochter van <i>Bartelt Jans</i> en <i>Betje Takes</i> (res. 10 jan. 1760)
1781	<i>Janna Bartelts</i> , weduwe van <i>Pieter Freriks</i>
1785	<i>Freerk Pieters</i> , meerderjarige zoon, en <i>Jannes Jans</i> en <i>Balster Aljes Sandt</i> als voogden van de drie minderjarige kinderen van <i>Pieter Freerks</i> en <i>Janna Bartelts</i> (res. 31 mei 1783 en 25 maart 1785; beklembrief 11 mei 1785)
1803	<i>Barteld Pieters</i>

Felwert offte Olden Clooster bij Den Dam

12) 144 grazen op den Hoorn te Oosternieland

Johan Jansen Dorenbus op den Hoorn gebruyckt nae des Abts Register hondert vier ende veertich graesen binnen, ende buyten dijcx, soe sint die buyten dijcx deymten tot grasen gestelt heeft A^o seshien hondert vierthien ingehuyrt jaerlicx voerde summe van drie hondert Carolus gulden.

1595: een heert bruyckende eertijts een voorwarck

1632: hermeten op 79 grazen 68 roeden binnendijks en 57¼ grazen 45 roeden buitendijks, totaal 136½ grazen 23 roeden

1651: de 79 grazen 68 roeden (ten onrechte) gesteld op 69 grazen 68 roeden

1793: hermeten (gekarteerd 21 aug. 1793) op 140 grazen 50 roeden, incl. twee hemen

1595 *Johan Cornelis Dorenbosch*

1608 *Johan Janssen Dorenbosch*

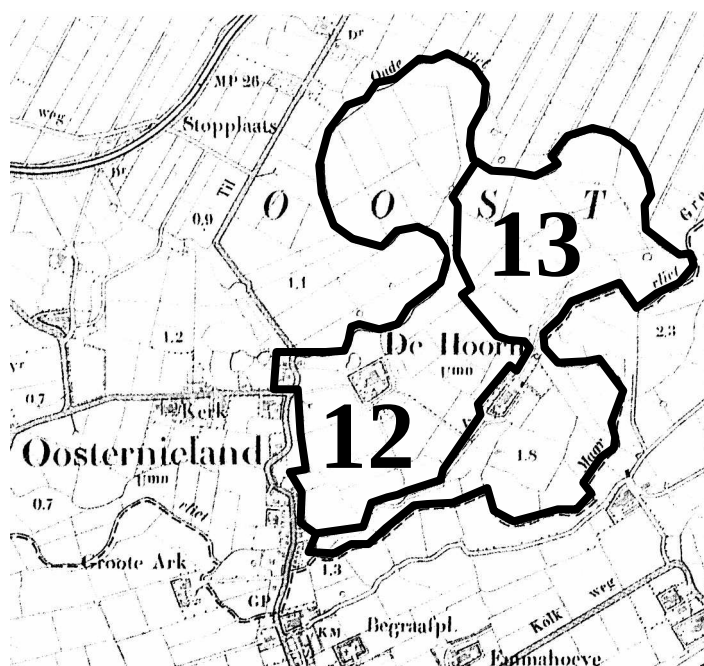
²⁵ Voluit: 'Memme Fockens ~~wedewe~~'. Diverse schrijfwijzen voor naam en patroniem.

²⁶ O.A., inv.nr. 563, fol. 164.

²⁷ Een huurcontract d.d. 14 maart 1644 bevindt zich in O.A., inv.nr. 565.

²⁸ Een huurcontract d.d. 1 dec. 1663 bevindt zich in O.A., inv.nr. 565.

- 1626 *Johan Jansen Doornbosch* en zijn vrouw
 1630 *Luirt Dorenbosch*, zoon van *Johan Dorenbosch* (res. 12 febr. 1630)
 1632 *Luirt Dorenbosch* × *Grietien Halsema*
 1646 *Luirt Doorenbosch* × *Bauwe Rengers* (res. 21 aug. 1646²⁹; *Luirts* vorige vrouw † 1644³⁰)
 1660 *Tonnis Harmens* (res. 2 juli 1660) × *Bauwe Rengers*
 1675 *Tonnis Harmens*, weduwnaar
 1700 *Luilef Tonnis*
 1733 *Tonnis Luilfs*, diens zoon, × *Geertruit Derks* (res. 17 april 1733)
 1760 de kinderen van *Tonnis Lulofs* en *Geertruyd Derks*
 1768 *Lulof Tonnis*, zoon van *Tonnys Lulofs* en *Geertruyd Derks*, × *Boukje Lubbers* (res. 7 okt. 1768)
 1779 de twee minderjarige kinderen van *Lulof Tonnis* en *Boukje Lubbers*, gedurende hun minderjarigheid (appointement 11 maart 1773)
 1787-1803 *Claas Lulofs* × *Geertruid Lulofs*, dochter van *Lulof Tonnis* en *Boukje Lubbers* (apostille 9 okt. 1787)

13) 144½ grazen op den Hoorn

Cornelis Dorenbos op den Hoorn gebruyckt nae des Abts Register hondert vijff ende veertichstehalf gras soe sint die buytendijcx deymten tot grasen gerekent heeft A^o seshien hondert vierthien ingehuyrt jaerlicx voor de summe van drie hondert Carolus gulden.

1595: d'ander helft vant voors.
voorwarck

1632: hermeten op 62¼ grazen 74 roeden binnendijks en 75 grazen 60 roeden buitendijks, totaal 137½ grazen 44 roeden

- 1651: van deze plaats (res. 8 april 1651) afgenomen 8 grazen, die gebruikt worden door *Pieter Jansen Backer* te Oosternieland (zie nr. 13a)³¹
 1790: hermeten (gekarteerd 1 juli 1790) op 134 grazen 109 roeden

- 1595 *Cornelis Dorenbosch*
 1619 *Johan Cornelis Dorenbosch*, zoon van *Cornelis Dorenbosch* (res. 8 sept. 1619)

²⁹ De resolutie noemt *Cornelis Dorenbosch*, dit zal een verschrijving zijn

³⁰ O.A., inv.nr. 564, fol. 60v.

³¹ O.A., inv.nr. 389, fol. 10.

- 1626 *Jan Cornellys Doornbusch* en zijn vrouw
- 1632 *Johan Cornelis Dorenbosch* × *Dewer Claesen*
- 1651 *Jan Gerrits* × *Swaentien Gerrits* (res. 8 apr. 1651)³²
- 1675 *Alle Ebels* × *Grietje Hiepkens* (res. 12 febr. 1675)
- 1690 *Evert Clasen*
- 1744 *Anje Pieters*, weduwe van *Evert Claesen* (res. 21 apr. 1744: koopbrief samen met haar man dd. 7 april 1688)
- 1751 de kinderen van *Anje Pieters* (res. 28 mei 1751)
- 1756 *Lulof Clasen* × *Idie Jacobs* (res. 28 maart 1754)
- 1772-1803 *Idie Jacobs*, weduwe van *Lulof Clasen*

13a) 8 grazen in 2 stukken op den Hoorn te Oosternieland

[1651] Twee stucken waar van 'teene zijnde geploecht landt 5 grasen ende 't ander sijnde groen op 3 grasen gerekent wert.

1663: verkocht 14 jan. 1663 (akte d.d. 20 jan. 1663, verkoop aan *Bouwina Coenders van Helpen*, weduwe *Clant van Nijenstein*³³)

- 1651 *Pieter Jansen* (res. 8 april 1651)
- 1656-1663 *Siabbe Jansen* × *Dewerke Jansen* († vóór 18 maart 1656), weduwe van *Pieter Jansen Backer*, op Oosternieland (req. 18 maart 1656)

13b) een molenberg op den Hoorn te Oosternieland

[1632] *Claes Gosens* ende *Anne* zijn huisvrouw toe Oosternylandt gebruycken een Moelenbarch daer zijn huis ende des cerchers huys mede op staedt tot *Jan Cornelis Dorenbosch* heert [zie nr. 13] behoerende ende also *Jan Cornelis Dorenbosch* dese landen niet zijn afgeslagen in de huyre dan daer voor huyr ende schattinge moet betalen sal *Claes Gosens* voors. met denselven om de huyre accorderen, ende in dien sij sich niet koenen accorderen an den heeren Gecommitteerden adresseren. De post. Is gerelateert dat deselve accordeert zijn.³⁴

1638-1650: Memoria, behoort onder *Jan Cornelis Dorenbosch*' heerd (= nr. 13)
latere jaren: ontbreekt

14) 120 grazen 2 honderd bij Garsthuizervoorwerk

Osebrandt Jacobs op Garshuyster vorwerck gebruyckt nae des Abts Register hondert twintich graesen ende twee hondert Lants heeft A^o seshien hondert vierthien ingehuyrt jaerlicx voorde summe van twee hondert ende tsoeventich Carolus gulden.

1595: d'ander helfte vant voors. voorwarck (= nr. 15)

1632: hermeten op 118¾ grazen 52 roeden

³² Een huurcontract d.d. 1 dec. 1663 bevindt zich in O.A., inv.nr. 565; hierin is sprake van 62¼ gras 74 roeden.

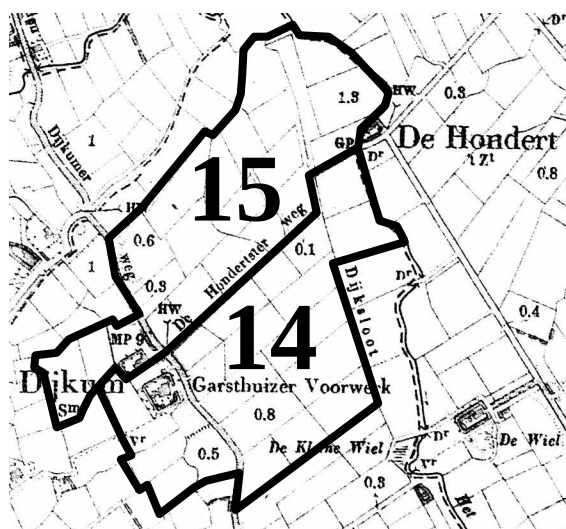
³³ F.A. Lewe, inv.nr. 755.

³⁴ O.A., inv.nr. 564 fol. 37v.

1644: gesteld op 120¾ grazen 52 roeden, doch wordt gerekend op 110 grazen

1789: hermeten (gekarteerd 14 dec. 1789) op 117 grazen 51 roeden

- 1595-1598 *Jacob Garbrants* (rekeningen 1599/1602 ontbreken)
1603 *Oesebrant Jacobs* (ingehuurd Gregorii 1602)
1626 *Oesebrant Jacobs* en zijn vrouw
1632 *Oesebrant Jacobs*, weduwnaar
1633 'de koper' (res. 3 sept. 1633)
1638 *Pieter Allerts* × *Anna Symens*
1641 *Gerrit Everts* (res. 30 juni 1641)
1644 *Gerrit Everts* × *Tryne Jans*
1649 *Jan Gerrits* × *Swaentien* (akte van gecomm. raden 23 juni 1649³⁵)
1652 *Albert Jacobs* × *Jantien Abels* (res. 7 mei 1652)
1661-1668 *Allert Jacobs* × *Beertien Cnols* (rekeningen 1669/1671 ontbreken)
1672 *Allert Jacobs'* weduwe
1685 *Claes Allerts*
1690 *Harmen Thomas*
1709 *Harmen Thomas* × *Beertje Arents*
1725 *Jelte Harms*, zoon van *Harm Tomas* (res. 8 nov. 1725)
1761 *Tetje Tymens*, weduwe van *Jelte Harms* (res. 25 febr. 1746; zie res. 1 maart 1762)
1772-1803 *Timen Jeltes*, hun zoon

15) 101½ grazen te Garsthuizervoorwerk

Luithien Lippes op Garshuyster voerwerck gebruyckt nae des Abts Register hondert ende anderhalff gras heeft A^o sesthien hondert vierthien ingehuyrt jaerlicx voerde summe van twee hondert ende tsoeventich Carolus gulden.

1632: hermeten op 117¾ grazen 51 roeden

1789: hermeten (gekarteerd 7 dec. 1789) op 114 grazen 31 roeden

- 1595 *Tamme Tyassens*
1605 *Tamme Tyassens* met zijn zwager *Luytien Luppes*
1613 *Luytien Luppes*
1618 *Luytien Lippes*
1626 *Luytyen Lippes* en zijn vrouw
1632 *Luitien Lippes*, weduwnaar

³⁵ O.A., inv.nr. 564 fol. 60.

- 1642 *Lue Halsema* × *Hicke Jacobs* (memorie 2 febr. 1642³⁶)
 1653 *Brune Jans* × *Jickien Jacobs* (res. 13 mei 1653³⁷)
 1690 *Gerryt Tammens*
 1724 *Tamme Gerrits* × *Frauke Jans* (res. 21 apr. 1724; ouderlijke plaats)
 1764 *Tamme Tonnis* × *Derkje Douwes* (na koop)
 1783-1803 *Derkje Douwes*, weduwe van *Tamme Tonnis*

15a) een vennetje van 4½ grazen

[1620] *Heepke Oesbrants* gebruickt een vennetyen van vijftehalff gras nae des Abts register, ende nae sijn seggen van drie graesen tot *Luityen Lippens* herdt gehoiende daer hondert daler tho sette op gegeven is, heft op den 8^{en} martij mitte committeerde der Ommelanden verdragen dat hij boven de settpenningen noch jaerlicks betalen sal twee Ember guldens, komt voert jaer 1620 — 2-5-0³⁸.

1632: hermeten op 3¼ grazen

1663: verkocht 14 jan. 1663

- 1626 *Heepke Oesbrants* en zijn vrouw
 1632 *Heepke Oesebrants*
 1647 *Reiner Eltiens*, zwager van *Heepke Oesebrants*, × *Grietien Heepkes* (res. 8 april 1647, tot dusverre schoonmoeder *Eenje Heepkes*; res. 12 april 1650)
 1650 *Leuie*, weduwe van *Hiepkje Oesebrandts*
 1661-1663 *Harmen Niencz* × *Elske Hiepkjes*, te Startenhuizen (res. 31 juli 1661)

16) 8 grazen te ‘Holwirda’³⁹

Johan Aggens tho Bierum nu *Ubbo Jelmers* heeft A^o seshien hondert elven ingehuyrt acht grasen landes yder gras jaerlicx voor twee daeler belopt vier ende twintich Carolus gulden.

1617: acht grasen lants liggende tho Holwirda vrij van behuisinge

1632: hermeten op 10 grazen 201 roeden, nu onder behuizing beklemd

1644: 11 grazen

1663: verkocht op 14 okt. 1663

- 1597 *Menne Aylckens’* weduwe
 1611 *Johan Aggens*
 1617 *Ubbe Jelmers*, te Usquert
 1626 *Ubbe Jelmers* en zijn vrouw
 1632 *Ubbe Jelmers* × *Grietien Tewes*, te Usquert

³⁶ O.A., inv.nr. 366 fol. 127.

³⁷ O.A., inv.nr. 564 fol. 71.

³⁸ O.A., inv.nr. 563 fol. 168v, inhuringen 1620.

³⁹ Holwierde of Holwinde?

- 1644 *Tewes Ubbes* × *Yke* ... soo door desselves meyer *Jan Peters* onder zijn ander landt werden gebruyckt ...
- 1659-1663 door meier *Jan Pieters* onder zijn ander land gebruikt.

Rottum

17) 45 grazen op de Delt

Frerick Jansen op de Delt gebruyckt vijff ende veertich grasen heeft A^o seshien hondert vierthien ingehuyrt yder gras jaerlicx voor acht ende twintich brab.st. belopt drie ende tsestich Carolus gulden.

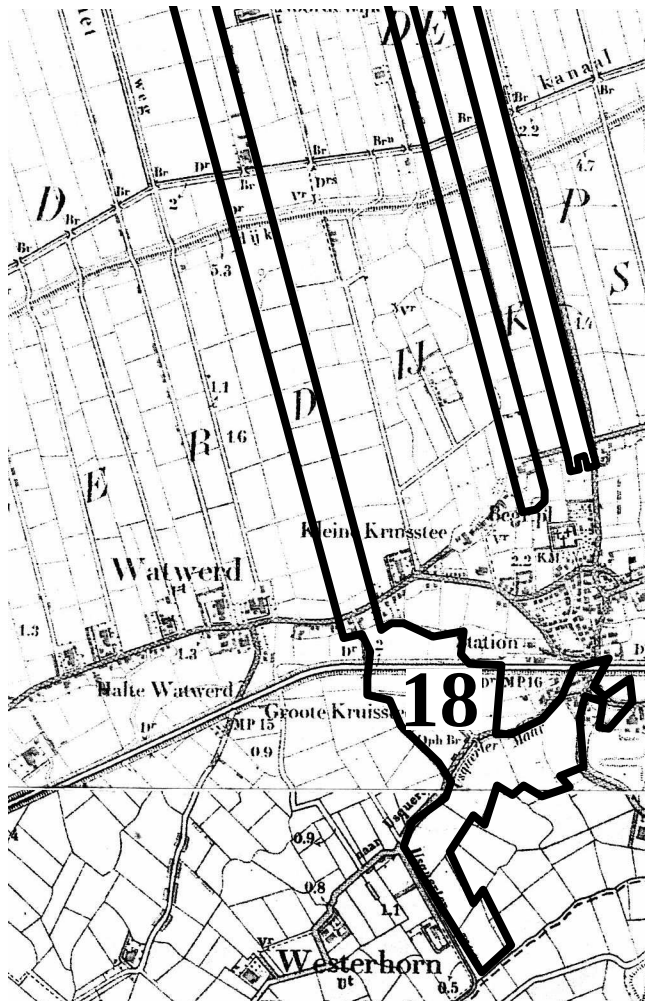
1632: hermeten op 39 grazen 44 roeden
 1792: hermeten (gekarteed 5 mei 1792)
 op 38 grazen 103 roeden

- 1596 *Albert Arents*
- 1614 *Claes Janssen*
- 1616 *Frerick Janssen*
- 1626 *Haycke Jansen* en zijn vrouw
- 1632 *Haicke Jansen* × *Tryne Alberts*
- 1645 *Haike Jansen* × *Teetke Asinges* (res. 21 nov. 1645)
- 1656 *Jelte Julles* (res. 16 sept. 1656) × *Teetke Asinges*
- 1701 *Julle Peters*, zoon en in plaats van *Pieter Oewes* (res. 16 feb. 1701)
- 1711 *Ate Peters* × *Anje Andries* (res. 24 jan. 1710)
- 1729 *Schate Jans* × *Anje Alberts*
- 1733 *Drews Peters* × *Jantje Reinders* (res. 2 maart 1731)
- 1748 *Albert Leugs* (res. 19 dec. 1747 en 15 febr. 1748) × *Jantje Reinders*
- 1755 *Wessel Leugs* × *Tryntje Drews* (res. 18 dec. 1754)
- 1789 *Pieter Wessels* en *Cornellis Wessels* (res. 7 apr. 1789)
- 1800 *Grietje Jans*, weduwe van *Pieter Wessels*, als moeder en voogdes van hun dochter *Corneliske Pieters* (res. 24 juli 1799; beklembrief 26 aug. 1800)
- 1801-1803 *Symen Jans* × *Harmtje Jeltens*

18) 84½ jukken, de Cruisstee geheten, te Usquert

Johan Rickerts tho Usquart gebruyckt vijff ende tachtentichstehalf juck die Cruystee geheeten daarvan negen ende vijffstich jucken binnen dijcx ende sessentwintichstehalf buyten dijcx gelegen heeft A^o seshien hondert vierthien ingehuyrt voerde summe van een hondert soeven ende tachtentich Carolus gulden thien brab.st.

1632: hermeten op 64½ jukken 46 roeden binnen- en 37¼ jukken 74 roeden buiten- dijks, totaal 102¼ jukken 45 roeden

1784: hermeten op 71 jukken $11\frac{1}{2}$ roeden binnendijks en 66 jukken $18\frac{1}{4}$ roeden buiten de oude dijk en binnen de nieuwe dijk en 138 jukken $228\frac{1}{2}$ roeden kwelderland

- 1596 *Johan Rickerts*
- 1626 *Eilke Luirts*, weduwe van *Jan Rickerts*
- 1634 *Johan Haikens* × *Eenje Jans*, zwager en dochter van *Eilcke Luirts* (res. 22 aug. 1634)
- 1645 *Pieter Tonniss* × *Dewer* (res. 30 mei 1645)
- 1662 *Jacob Peters*, zoon van *Peter Tonnys'* weduwe, × *Tryntje Jansen* (res. 18 febr. 1662)
- 1668 *Ubbe Jelmerts* × *Tryntien Jansen*, weduwe van *Jacob Peters* (res. 13 jan. 1668)
- 1705 *Frerik Ubbes*, zoon van *Ubbe Jelmerts'* weduwe, × *Grietje Isebrants* (res. 13 maart 1705)

- 1738 *Tjaert Fransen* × *Grietie Freriks*, dochter van wijlen *Frerik Ubbes* (res. 12 juni 1738)
- 1765 *Tiewes Redmers* × *Eltjen Tjaarts* (vererfd op de kinderen van *Tjaert Fransen* en *Grietie Freriks* en aan hen ter scheiding gevallen; res. 16 aug. 1765)
- 1783-1803 *Tiwes Redmers*

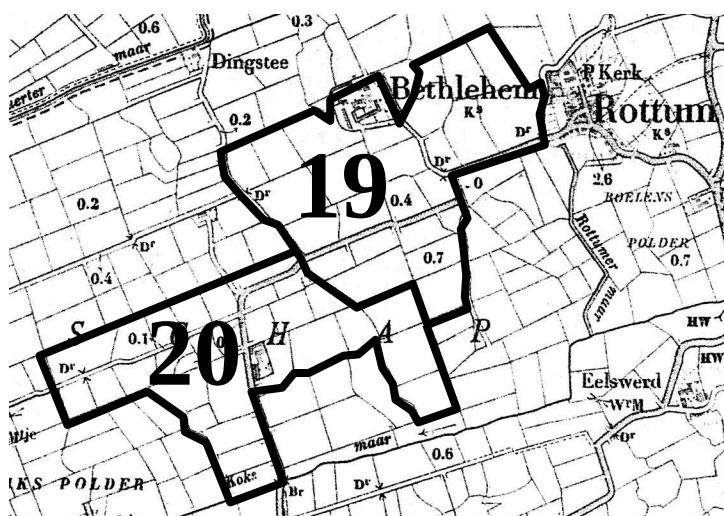
19) 100 grazen te Bethlehem onder Rottum

Hindrick Peters tho Betlehem gebruyckt hondert grasen landts heeft A^o seshien hondert soeventhien ingehuyrt, yder gras voor vijff Arens gulden jaerlicx belopt een hondert soeven ende tachtentich Carolus gulden thien bb.st.

- 1621: hierbij gevoegd 5 grazen van *Jacob Herckens'* heerd (nr. 20)
- 1632: 80 jukken 40 roeden, naar Stitswerder maat 100 grazen 44 roeden
- 1792: hermeten (gekarteerd 10 mei 1792) op 97 grazen 18 roeden

- 1596 *Jacob Vinkers*
- 1597 *Aelye Boyes*
- 1606 *Hindrick Pieters*

- 1626 *Hindrick Peters en zijn vrouw*
 1632 *Hindrick Pieters × Tonnisien Cornelis*
 1644 *Tonnisien, weduwe van Hindrick Pieters*
 1645 *Pieter Hindricks, vrijgezel (ingeboekt 11 juni 1645⁴⁰)*
 1665 *Peter Rickers × Tonniske Frericx (res. 2 mei 1666)*
 1690 *Arent Heres*
 1702 *Albert Berents*
 1714 *Arys Luyes*
 1727 *Eppo Jans × Geeske Gerrits (res. 29 mei 1727)*
 1760 *Eppo Jans × Jaaptje Gerrits (apostille 20 nov. 1760)*
 1784 *Derk Julles Knol × Lamberdina Bos (i.p.v. Jaaptje Gerrits, weduwe van Eppo Jans)*
 1790-1803 *Derk Julles Knol × Grietie Sikkes (res. 17 dec. 1789)*

20) 101 grazen te Rottum

Jacob Herckes Vriese gebruyckt hondert ende een gras landes heeft A^o seshien hondert vijffhien ingehuyrt jaerlicx voor een hondert soeven ende twintich Carolus gulden thien brab.st.

1621: hermeten op 96 grazen; hiervan 5 grazen afgesplitst naar *Hendrick Peters* (zie nr. 19)

1632: hermeten op 88 grazen 10 roeden

1792: hermeten (gekarteerd 14 mei 1792) op 89 grazen 45 roeden

- 1596 *Jacob Harckens*
 1626 *Lubbe, weduwe van Jacob Herckens Vriese*
 1628 *Cryn Cryns (res. 5 jan. 1628) × Lubbe, wed. van Jacob Herckens Vriese*
 1631 *Allert Menckes*
 1632 *Allert Menckes × Bauwe Hindricks*
 1644-1668 *Claes Harmens (res. 12 jan. 1644 en 29 maart 1644) × Bauwe Hendricks (rekeningen 1669/1671 ontbreken)*
 1672 *Siabbe Dircx, jongman*
 1685 *Jacob Dercks, jongman (res. 30 maart 1682)*
 1727 *Jacob Duirts en zijn toekomstige vrouw, i.p.v. Jacob Derks weduwe (res. 29 mei 1727)*
 1741 *Harke Pieters × Hindrikje Jans (res. 15 okt. 1740)*
 1762 *Evert Jans en zijn vrouw; verkocht aan Lui Menkes × Anje Dorenbos*

⁴⁰ O.A., inv.nr. 564 fol. 58.

- 1763 *Leue Menkes* × *Anje Dorenbos*
- 1769 *Derk Luddes* × *Fraukje Sywerts* (apostille 6 okt. 1768)
- 1783 *Derk Luddes* en *Fraukje Sywerts*' minderjarige kinderen
- 1785 *Roelf Berents* (res. 27 dec. 1785)
- 1794 *Menke Siwerts* × *Anje Pieters*
- 1801-1803 *Hindrik Heres* × *Grietje Jacobs* (res. 30 sept. 1800)

20a) een kamp met het heem en de molenberg te Rottum

Aybe Mulder tho Rottum gebruyckt een camp bij zijn huys, met het heem daer het huys op staet ende die molenbarch met noch vijff grasen van *Jacob Herckes* heerdts affgetoogen giff daervoer tsaemen jaerlicx thien Carolus gulden, soeventhien brab.st. vier pl.

1628: de 5 grazen afgesplitst met het nieuwe huis en afzonderlijk verhuurd (nr. 20b).
Het huis bij de molenberg heet voortaan het oude huis (zie ook res. 28 april 1627 en 26 jul. 1628).

1663: verkocht 14 jan. 1663

- 1595 *Aeybe Muller*⁴¹
- 1626 *Aeybe Muller* en zijn vrouw
- 1626 *Johan Aybes* (oudste zoon van *Aybe Muller*) × *Styne Jansen* (res. 17 mei 1626)
- 1626 *Styne Jansen*, weduwe van *Johan Aybes* (res. 17 okt. 1626)
- 1632 *Hans Sickens* × *Styne Jansen*
- 1634 *Tamme Eisens*, vrijgezel (res. 13 juni 1634)
- 1644 *Tryne*, weduwe van *Tamme Eisens Muller*
- 1644 *Peter Jacobs* (overdracht, res. 29 maart 1644)
- 1651-1663 *Pieter Tunnis* (overgedragen volg. geaccordeerd request⁴²)

20b) 5 grazen met een kamp waar het nieuwe huis op staat te Rottum

1663: verkocht 14 jan. 1663

- 1628 *Johannes Geerts* (res. 26 jul. 1628)
- 1651 *Jan Geerts*
- 1652-1663 *Dirck Peters* × *Jantien Jannes* (res. 7 okt. 1652)

Essen

21) 85 grazen te Menkeweer

Johan Ayckens weduwe tho Menckeweer gebruyckt vijff ende tachtentich grasen heeft A^o seshien hondert vierthien ingehuyrt yder gras jaerlicx voor vijff Arens gulden belopt een hondert negen ende vijffthich Carolus gulden, soeven bb.st. vier pl.

⁴¹ 1595: 'geeft jaerlicx toe huijre van onse moelen veertich Embder gulden mit twee koe weijdinge'; vervolgens in 1596: 'hefft dat eerste termijn van zijn gekoeffte Moelen betaelt midt 233-10-0'.

⁴² O.A., inv.nr. 564 fol. 57v, 1644.

N.B.: zie de kaart bij nr. 17.

1597	<i>Johan Haeykens</i>
1617	<i>Johan Haeykens' weduwe</i>
1620	<i>Cornellys, weduwe van Johan Hayckens</i>
1626	<i>Jacob Edzens en zijn vrouw</i>
1632	<i>Jacob Edzes × Kunne Jansen</i>
1651	<i>Cunne Jans, weduwe van Jacob Edzes</i>
1668	<i>Aycke Jacobs, zoon van Cunne Jans, weduwe van Jacob Edses, × Brechien Willems (res. 15 aug. 1667 en 12 sept. 1667)</i>
1680	<i>Jacob Berents × Tryne Jans (res. 18 maart 1680)</i>
1685	<i>Peter Frericks</i>
1690	<i>Peter Drewes</i>
1728	<i>Pieter Pieters en Ietie Pieters, zoon en dochter van wijlen Pieter Drewes (res. 31 dec. 1733)</i>
1738	<i>Albert Aling × Ietie Pieters, dochter van Peter Driewes (res. 13 juni 1738: Peter Peters † in 1737)</i>
1784	<i>Albert Aling weduwe</i>
1797-1803	<i>Claas Harms × Geertruid Alberts, dochter van Albert Aling en Anje Egberts</i>

Homme Heertiens tho Oosterdijcx Horne gebruyckt hondert twee ende dertich grasen, daervan die hondert grasen liggen opde noorderzijdt vande Stadtwech ende die twee ende dertich grasen liggen aende suyderzijdt in Poster hammerick heeft A^o seshien hondert vierthien ingehuyrt t'gras vande hondert grasen voor twee Embder gulden, ende t'gras van twee ende dertich grasen voor een daeler belopt twee hondert drie ende tsoeventich Carolus gulden.

1651: hiervan afgenomen volg. res. 28 apr. 1651 24 grazen 11 roeden, gebruikt door *Hendrick Oltman* (nr. 22a) en *Steffen Clasen* (nr. 22b); resteert 109¾ grazen 2 roeden ten noorden van de Stadweg⁴³

22

1793: hermeten (gekarteerd 17 apr. 1793) op 111 grazen 133 roeden
1799: gewisseld met *H.L. Wijchel* voor diens plaats te Westeremden, gebruikt door *Pieter Tjaarts* en zijn vrouw (res. 28 nov. 1798)

1595 *Heertien Arents*
1614 *Homme Heertiens*
1626 *Homme Hertyens* en zijn vrouw
1628 *Reiner Hayens* × *Tryne Schultes*, weduwe van *Homme Heertiens* (res. 4 jan. 1628)
1642 *Riener Hayens* × *Tryne Thomas* (memorie 2 febr. 1642⁴⁴; res. 13 sept. 1642)
1656 *Homme Reiners* × *Tytje Claesen* (res. 12 okt. 1655)⁴⁵
1686 redger *Sickens*, namens de crediteuren van *Homme Reiners*
1690 *Ultje Tonckes*
1691 *Cornelis Aljes*
1692 *Cornelis Aljes*, namens de crediteuren van *Homme Reiners* (ordonnantie gecomm. raden 24 apr. 1687)
1701 *Jan Coenes* en zijn vrouw (res. 5 aug. 1704)
1709 *Jan Coenes'* kinderen (akte 25 juli 1709)
1733 *Freerk Pieters* × *Anje Jans*, dochter van *Jan Coenes* (res. 31 dec. 1733 en 16 sept. 1735)
1771-1798 *Luitien Harms* × *Anje Arjens* (res. 9 apr. 1771)

22a) 14 grazen 11 roeden te Oosterdijkshorn

1663: verkocht 14 jan. 1663

1651-1663 *Hendrick Oltman* en zijn vrouw

22b) 10 grazen te Oosterdijkshorn

1663: verkocht 14 jan. 1663

1651-1663 *Steffen Clasen* en zijn vrouw

23) het heem en tuin met een smal streepje land te Oosterdijkshorn

[1638] *Johan Pieters* bij die overtocht bij Dijk Horne en *Fockyen* zijn huisvrouw hebben ingehuurt ses jaren lanck Gregorij 1638 beginnende het heem end tuin mit dat smalle streepken offte gare landes bij de Herewech liggende voor een rijx daler jaerlix ... mits dat hij *Jan Pieters* offte desselfs successeur tot sijnen kosten ende lasten sal maecken ende underhouden schouw vrij den Heere wech, ende hayunge offte waterscheidinge aldaer up die wech, so verre der Omlanden sijn streckende ...

1638 *Jan Pieters* × *Fockien*, bij de Overtocht bij Dijkshorn

⁴⁴ O.A., inv.nr. 366 fol. 127

⁴⁵ O.A., inv.nr. 564 fol. 70.

- 1663 idem; hij is verstorven en zij betalen geen huur (1664 ontbreekt)
- 1665 idem; zij zijn verstorven en betalen geen huur
Deze post wordt onveranderd overgenomen in de rekeningen tot 1731.
In 1723 en volgende jaren wordt toegevoegd: op ingewonnen informatie
en ingesteld onderzoek is van het bovenstaande niets zekers te berichten
- 1793-1803 bij het opmeten van de plaats van *Luitien Harms* (nr. 22) bleken deze
streepjes aan die plaats te zwetten. Er is informatie bekomen dat dit
heem en streepje land sinds jaren door het zijlvest is toegeëigend en de
huren en geschenken zijn door het zijlvest ontvangen.

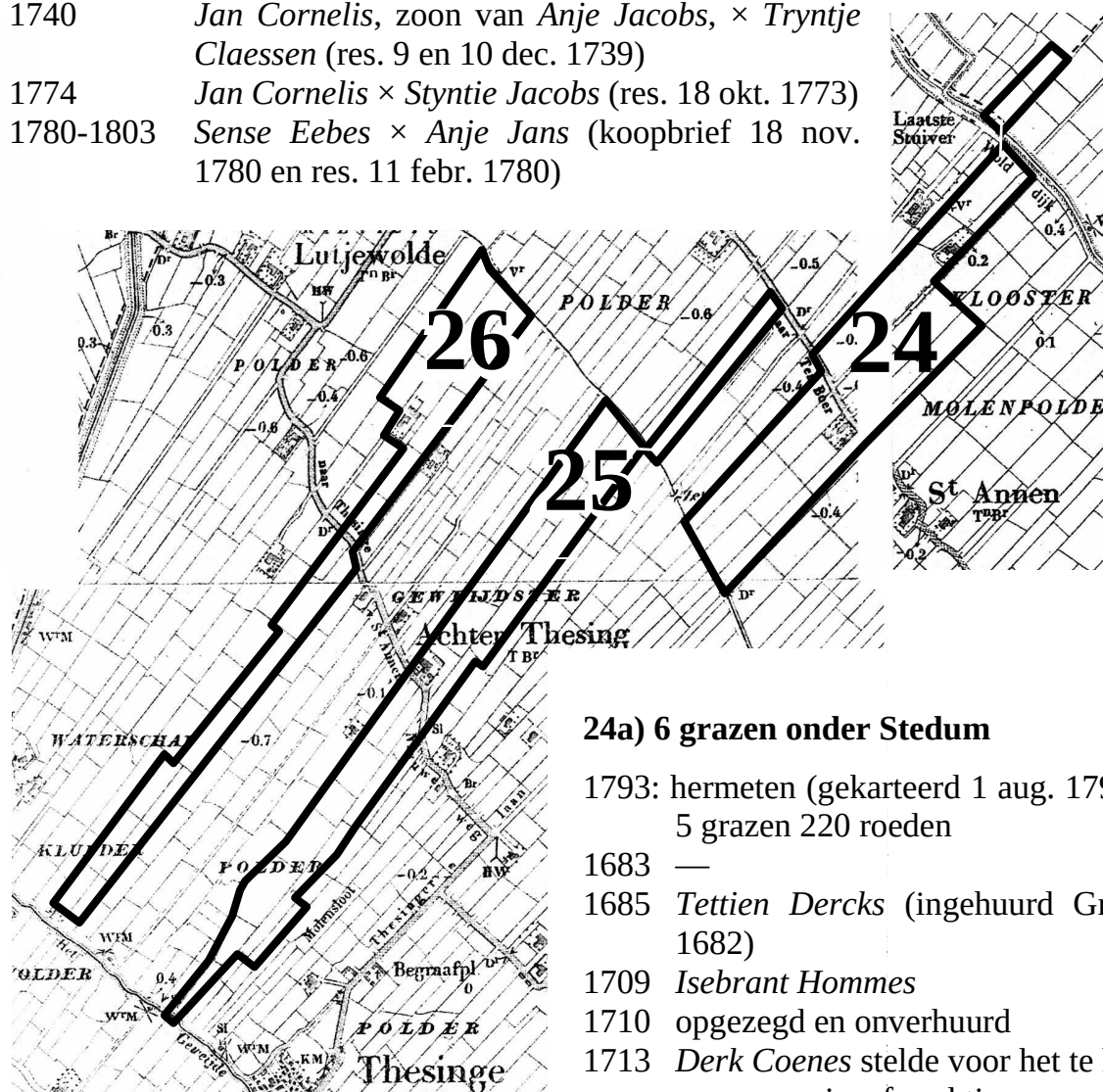
24) 104 grazen onder Thesinge en Sint-Annen

Schulte Claesen ten Buir gebruyckt hondert ende vier graesen, daarvan drie ende tses-
tich grasen onder Thesinge behoiren, heeft dselve A^o seshien hondert vierthien inge-
huurt yder gras voor sestehalff Arens gulden, ende een ende veertich grasen daarvan
hoeren onder St Annen heeft dselve A^o seshien hondert vierthien oock ingehuurt
yder gras jaerlicx voer sestehalff Arens gulden, belopt tsaemen twee hondert ende
vierthien Carolus gulden, thien st.

- 1595: Riddinge veenen, 26 grazen, en de Puddeinge heert, groot 41 grazen
- 1596: 63 grazen en 41 grazen⁴⁶
- 1632: hermeten op 95¼ grazen 26 roeden met nog 6 grazen, totaal 101¼ grazen 26
roeden
- 1651: 6 grazen in een venne van 10 grazen 3 roeden, en landen te Ten Boer en een
venne ten noorden van het huis 95¼ grazen 26 roeden, totaal 101¼ grazen 26
roeden
- 1683: de 6 grazen hiervan afgesplitst (zie nr. 24a)
- 1793: hermeten (gekarteerd 1 aug. 1793) op 102 grazen 118 roeden, exclusief de laan
van 1 gras 190 roeden
- 1595 *Schulte Claessen*
- 1619 *Claes Schultes*, zoon van *Schulte Claessen* (res. 8 sept. 1619)
- 1626 *Claes Schultes* en zijn vrouw
- 1632 *Claes Schultes* × *Grete Cornellis*
- 1650 *Claes Schultes*, weduwnaar (bij provisie op zijn persoon om over te mo-
gen dragen aan zijn kinderen)
- 1655-1668 *Eysse Cornelis* × *Tryntien Albers* (contract 10 febr. 1655; rekeningen
1669/1671 ontbreken)
- 1672 *Eysse Cornelis*' weduwe
- 1685 *Allert Tonnis*
- 1690 *Hindrick Wigbolts*
- 1714 *Cornellis Jans*

⁴⁶ Onder Thesinge resp. Sint-Annen vermeld

- 1723 *Cornellis Jans*. *Peter Jans* × de weduwe van *Cornellis Jans* zouden volg. res. 27 febr. 1722 te boek komen te staan, maar *Peter* is sedertdien overleden
- 1724 *Cornellis Jans*
- 1734 *Anje Jacobs*, weduwe van *Cornellis Jans* (res. 9 sept. 1734: *Cornellis Jans* † in 1719)
- 1740 *Jan Cornelis*, zoon van *Anje Jacobs*, × *Tryntje Claessen* (res. 9 en 10 dec. 1739)
- 1774 *Jan Cornelis* × *Styntie Jacobs* (res. 18 okt. 1773)
- 1780-1803 *Sense Eebes* × *Anje Jans* (koopbrief 18 nov. 1780 en res. 11 febr. 1780)

24a) 6 grazen onder Stedum

- 1793: hermeten (gekarteed 1 aug. 1793) op 5 grazen 220 roeden
- 1683 —
- 1685 *Tettien Dercks* (ingehuurd Gregorii 1682)
- 1709 *Isebrant Hommes*
- 1710 opgezegd en onverhuurd
- 1713 *Derk Coenes* stelde voor het te huren, maar nog in afwachting van nadere resolutie
- 1715 *Derk Coenes*’ nog onvervulde voorstel per 1 jan. herroepen
- 1716 bevonden dat *Isebrant Hommes* deze in gebruik genomen zou hebben tot 1709 en daarna overgedragen aan *Bronsema*, die na enige jaren deze verhuurd heeft aan lieden te Woltersum
- 1717 *Harmen Thomas Bronsema*
- 1723 door *Tideman* afswettinge gedaan (res. 27 febr. 1722); *Peter Jans* voor zes jaar verhuurd [deze overleed echter kort daarop; zie nr. 24]

- 1723 op *Bronsema* loopt een mandaat; verhuurd aan *Peter Jans* als voren. In later jaren wordt nog aangetekend dat *Bronsema* nog huur schuldig is van Midzomer 1713 tot Midwinter 1722
- 1726 deze post is geweest bij res. 4 maart 1726; verhuurd aan *Peter Jans* als voren
- 1727-1778 verhuurd bij de voorgaande plaats (nr. 24)
- 1779 *Hindrik Willems* × *Wyke Claassen* (koopbrief 12 juni 1777 en res. 10 dec. 1776)
- 1795 *Willem Hindriks*, zoon van de vorigen, × *Trientie Harms*
- 1796-1803 *Anje Fokkes*, weduwe *Michiel Willems*

25) 97¾ grazen bij Thesinge

Claes Jansen bij Thesinge gebruyckt soeven ende tnegentich, ende drie vierendeel grasen landts tho Geestelicke Mageden behoiende Sterwolder landt genoempt heeft A^o seshien hondert vierthien ingehuyrt yder gras jaerlicx voor een daler belopt een hondert, ses ende veertich Carolus gulden twalff bb.st. vier pl.

1597: 100 grazen

1598: 108 grazen na des convents ligger

1602: 97¾ grazen

1632: hermeten op 94 grazen 1 roede

1794: hermeten (gekarteerd 31 mei 1794) op 89 grazen 195 roeden

1597 *Claes Jansen*

1626 *Oltger Clasen* en zijn vrouw

1632 *Olcher Clasen* × *Pietertien Harmens*

1641 *Albert Oltgers*, zoon van *Oltger Clasen* (res. 27 jan. 1641)

1644-1668 *Albert Olgers* × *Sye Jacobs* (rekeningen 1669/1671 ontbreken)

1672 *Albert Olgers*, weduwnaar

1690 *Jacob Alberts* (res. 4 jan. 1684)

1703 *Peter Jacobs*

1737 *Jan Harms*, te Garmerwolde (koop 2 apr. 1737)

1738 *Jan Tiassens* × *Annijje Claessen* (res. 7 dec. 1737)

1782 *Claas Jans* × *Aafke Jurjens* (beklembrief 11 mei 1782 en res. 14 maart 1782)

1786-1803 *Claas Jans* × *Jantie Willems* (apostille 5 okt. 1786)

26) 75 grazen bij Thesinge

Jacob Alberts bij Thesinge gebruyckt vijff ende tsoeventich grasen landts tho S^t An-nen behoiende heeft A^o seshien hondert vierthien ingehuyrt, yder gras voor drie en-de dertich brab.st. jaerlicx belopt een hondert drie ende twintich Carolus gulden, vijffthien bb.

1632: hermeten op 70 grazen 30 roe; hiervan 12 grazen door de provincie gekocht

1794: hermeten (gekarteerd op 24 mei 1794) op 77 grazen 146 roeden

- 1595 *Jacob Alberts*
 1626 *Luitien Jacobs*, zoon van *Jacob Alberts* (ingehuurd 12 jan. 1626⁴⁷)
 1630 *Pieter Jacobs*, broer van *Luitien Jacobs*, (res. 21 okt. 1630)
 1632 *Pieter Jacobs* × *Geertruit Brants* (rekening 1664 ontbreekt)
 1664-1668 *Jacob Peters*, zoon van *Peter Jacobs Snick* (res. 22 jun. 1664; rekeningen 1669/1671 ontbreken)
 1671 *Jacob Peters* × *Aeltje Jacobs* (res. 7 juni 1671; in 1680 staat in margine: 'obiit')
 1685 *Claes Frericks*, te Thesinge (res. 4 jan. 1684)
 1722 *Arend Tonnis* × *Peterke Isebrands* (verteyckening 25 juni 1722 met approbatie)
 1733 *Arend Dirks* × *Welmoet Jacobs* (res. 17 apr. 1733)
 1757 *Arend Willems* (res. 23 jan. 1756)
 1759 *Derk Arents* × *Etje Clasen* (res. 18 nov. 1758)
 1765 *Jan Geerts* (apostille 24 apr. 1765) × *Etje Clasen*
 1785-1803 *Jan Geerts* (beklembrief 13 mei 1785 en res. 1 apr. 1784 en 25 maart 1785)

Hilliger Lee

27) een heerd lands met twee akkers en een venne van 10 deimten te Eexta

Johan Isebrandts' weduwe inde Eexte nu wederomme gehylcket aen *Ayse Derckx* gebruyckt een heerd landes met noch twee ackeren liggende int midden vanden heerd, als oock noch een venne van thien deymt vrij van behuysinge heeft A^o seshien hondert seshien ingehuyrt jaerlicx voor een hondert twee ende tsoeventich Carolus gulden, thien bb.st.

1606: 12 ackeren met noch 2 ackeren onverscheyden inden zelffdn heerd, zoe anno 1606 bijder kerssen uuytganck ghecoft.

1614: bij dese voors. heerd is gedaen zo die provincie bij der barnender keersen uytganck gecoft heft zeeckere twee ackeren liggende int midden van den heerd, met noch een venne groet tyn deimpten vrij van behuysinge.

1632: hermeten op 80 deimten 26 roeden en een venne of stuk van de behuysinge vrij, groot 8¼ deimt, totaal 88¼ deimt 71 roeden

1791: hermeten (gekarteerd 30 apr. 1791) op 86 deimten 33 roeden

1606 *Reynt Hayens*

1609 *Toucke Taeckes* en *Reynt Eppens* tot profijt van *Reynt Hayens'* kinderen

⁴⁷ O.A., inv.nr. 564 fol. 17v.

1610	<i>Johan Isbrants</i>
1614	<i>Johan Isbrants' weduwe</i>
1616	<i>Ayse Dercks × Johan Isbrants' weduwe</i>
1626	<i>Jantjen Jacobs, weduwe van Menne Foppens, en haer dochter Eltye Mennes; deze laatste is naderhand gehuwd met [niet ingevuld] (res. 12 jan. 1626 en 17 mei 1626)</i>
1627	<i>Doe Ubbens × Eltye Mennes (res. 15 febr. 1627)</i>
1632	<i>Folckert Jansen (res. 23 april 1632)</i>
1638	<i>Volckert Jansen × Tiarckyen Cornelis</i>
1643	<i>Hermen Eggens × Geertien Dercks (res. 17 maart 1643)</i>
1645	<i>Hiltie Ebbels × Eetien Fransens (overdracht 4 apr. 1645⁴⁸)</i>
1659	<i>Gosen Jansen × Tjarcken (res. 22 juni 1659)</i>
1661	<i>Tiarcktie Cornelis, weduwe (res. 14 sept. 1661)</i>
1685	<i>Hopman Jochem Bastiaen Kuen</i>
1700	<i>Jan Hittys</i>
1711	<i>Jan Hittys × Harmtien Fockes</i>
1723	<i>Albert Jans × Jantjen Jans (res. 9 apr. 1723; verkoop)</i>
1742	<i>Eltie Jurkes (res. 20 dec. 1742) × Jantjen Jans</i>
1760	<i>Etske Alberts × Wopke Jans (res. 10 juni 1760)</i>
1781	<i>Etske Alberts (beklembrief 12 juni 1777 en res. 10 dec. 1776)</i>
1798-1803	<i>Jan Etskes, zoon van zal. Etske Alberts</i>

Grijsemonneken

28) 12 deimten in Midwolderhamrik

Heebe Frericx bij de Dollerdijck gebruyckt twaelff deymten in Midwolder hamrick streckende van buyten vande A tot binnen inde Fledder in Midwolder hammerick heeft A^o seshien hondert, vierthien ingehuyrt, yder deymt jaerlicx voor twee daler belopt ses ende dartich Carolus gulden.

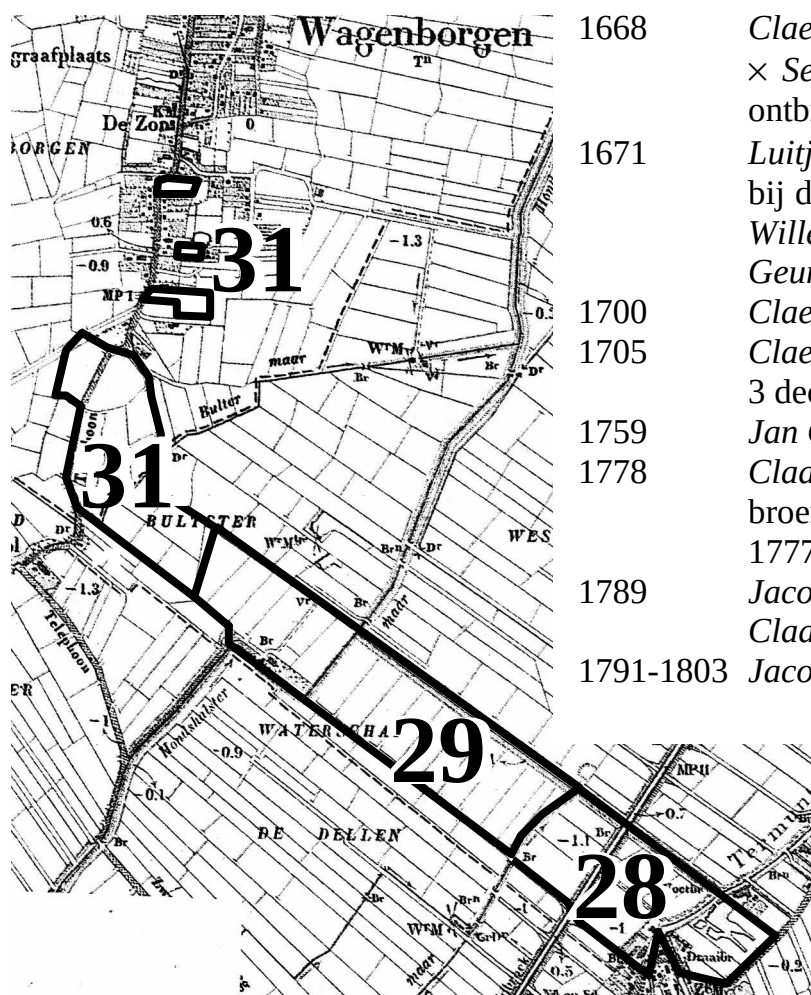
1598: 12 deympt in Midwolder hamrick daer die Nieuwe dijck doer gaet mith dat eene ende ande Fledder, dat ander ende ande Ehe

1632: hermeten op 28½ deimt 32 roeden en ¼ gras 62 roeden bouwland binnendijks, en 8¼ grazen 45 roeden buitendijks, tezamen 37½ deimt 4 roeden

1790: hermeten (gekarteed 6 juli 1790) op 37 deimten 20 roeden

1597	<i>Albert Frericks</i>
1606	<i>Hebe Frericks</i>
1626	<i>Hebe Frericks en zijn vrouw</i>
1632	<i>Hebe Frericks × Froucke Tammens</i>
1651	<i>Tidde Hebes (i.p.v. Frouke Tammens, weduwe van Hebe Frericks; res. 22 jan. 1651)</i>
1659	<i>Tunnis Hebes × Seye Willems (res. 22 juni 1659)</i>

⁴⁸ O.A., inv.nr. 564 fol. 62v.

- 1668 Claes Geuns (req. 30 jan. 1668⁴⁹)
× Seye Willems (rek. 1669/1671
ontbreken)
- 1671 Luitje Clasen × Geertruyt Jans,
bij de Dollardijk (koop van Seye
Willems, weduwe van Claes
Geuns, res. 10 maart 1671)
- 1700 Claes Luitiens (res. 22 juni 1698)
- 1705 Claes Luitiens × Etie Jacobs (res.
3 dec. 1705)
- 1759 Jan Clasen (res. 11 febr. 1758)
- 1778 Claas Jans en zijn minderjarige
broer Jacob Jans (res. 24 febr.
1777; koopbrief 28 maart 1778)
- 1789 Jacob Jans (na overlijden van
Claas Jans)
- 1791-1803 Jacob Jans × Aafjen Haykes

29) 21½ deimten met hooiland op de Harsten in Midwolderhamrik

Haye Eggen gebruyckt twee ende twintichstehalff deymten buyten dijcx zijn heulandt daerin begrepen in Midtwolder hammerick gelegen op de Harsten geheeten, heeft A^o seshien hondert vierthien ingehuyrt yder deymt voer drie Embder gulden jaerlicx belopt twee ende tsoeventich Carolus gulden, elff bb.st. twee pl.

1632: hermeten op 41½ deimt 49 roeden

1790: hermeten (gekarteerd 1 juli 1790) op 65 deimten 136 roeden

- 1597 Pouwel Janssen
- 1606 Haye Eggens
- 1617 Waelcke, weduwe van Haye Eggens
- 1627 Geert Pouwels, zoon van Waelcke, weduwe van Haye Eggens, × Tryne Wilties (res. 28 april 1627)
- 1650 Geert Pouwels, weduwnaar
- 1662-1668 Geert Pouwels × Syben Geerts (rekeningen 1669/1671 ontbreken)
- 1672 Geert Pouwels × Martje Alberts
- 1685 Menno Clasen × Tryne Geerts

⁴⁹ O.A., inv.nr. 375, Requesten

- 1725 *Sibolt Meertens* × *Martjen Mennens*, dochter van *Menne Clasen* (res. 21 dec. 1725)
- 1750 *Menne Jans* × *Grietje Sibolts* (res. 4 maart 1750)
- 1765 *Menne Sibolts* (krachtens conventie, apostille 24 apr. 1765)
- 1798⁵⁰ *Menne Sibolts* × *Martje Alberts* (apostille op request van *Sebo Alberts* 8 nov. 1798)
- 1799-1803 *Sebo Alberts* × *Grietje Sebes*

30) 52 deimten in Midwolderhamrik, 12 grazen in Borgweersterhamrik en 15 grazen in Woldendorperhamrik

Die weduwe van salige *Cornelis Hemmes* met *Ayte Bouwens*, bijde Sommerdijck gebruycken twee ende vijffthich deymten in Midwolder hammerick ende twaelff grasen in Borchsweerster hammerick, ende noch vijffthien graesen in Woldendorper hammerick hebbende A^o seshien hondert vierthien ingehuyrt jaerlicx voerde summe van een hondert, soeven ende vijffthich Carolus gulden.

Deze percelen komen in de meeste jaren onder één post voor, waardoor niet altijd uit te maken is welke gebruiker welk land gebruikt. Tot 1689 zijn twee opeenvolgende reeksen gebruikers te onderscheiden en vanaf 1701 vier. Door de beschrijvingen in de latere rekeningen terug te extrapoleren, kan met enige waarschijnlijkheid worden gereconstrueerd welk land bij welke gebruikers hoorde. Daarbij moet bedacht worden dat door aanwas de oppervlakte van de landen in de loop der jaren aanzienlijk is toegenomen.

1632: hermeten op totaal 112½ deimt

1701: thans in drie delen gesplitst: 28 deimten (nrs. 30a en 30b), het overige land (nr. 30c) en nog enig land zonder maat (nr. 30d).

1780: hermeten (gekarteerd 18 dec. 1780) op totaal 184 deimten 46½ roeden, verdeeld in vier stukken (hieronder, a-d)

30^I)

- 1597 *Cornelis Hemmens* bij de Sommerdijck
- 1614 *Cornelis Hemmens'* weduwe
- 1632 *Fosse Cornelis*, weduwe van *Cornelis Hemmens* en
- 1634 *Autie Cornelis*, zoon van *Fosse Cornelis* (res. 28 maart 1634)
- 1638 *Autie Cornelis*⁵¹, zoon van *Fosse Cornelis*, × *Hille Berents*
- 1650-1689 *Hille Berents*, weduwe van *Autie Cornelis*, volgens de inschrijvingen in de rekeningen. In 1651 zullen echter al haar zoon resp. zwager *Berent Autjes* en *Reyner Jansen* opgevolgd zijn (res. 8 april 1651).

30^{II})

- 1597 *Ayte Bouwens*
- 1619 *Tidde Aytens*, zoon van *Ayte Bouwens*⁵²

⁵⁰ Tweede half jaar (inv.nr. 534).

⁵¹ O.A., inv.nr. 564 fol. 61v, marge 1644: 'NB. *Autie* verstorven'.

- 1626 *Tidde Aytens'* weduwe *Menste Tiddens* × *Tamme Reints* (res. 24 juni 1626)
- 1631 *Tamme Reints'* weduwe *Menste Tiddens* × *Aicke Eppens* (res. 9 dec. 1631)
- 1632 *Aicke Eppens* × *Menste Joachims*
- 1656 *Aicke Eppens* × *Cornelissien Jacobs* (res. 30 maart 1654)
- 1662-1668 *Abel Johannis* × *Anje Ayckes*, dochter van *Aycke Eppens*, weduwnaar (res. 18 febr. 1662; rekeningen 1669/1671 ontbreken)
- 1672 *Abel Johannis*
- 1685-1689 de kinderen van *Geert Egberts* en *Reeuwen Jans*

30)

- 1690 *Ulfert Fiepkes* en secretaris *Vinckers*
- 1691-1700 *Ulfert Peters*, secretaris *Vinckers* en *Geert Tjassens* (res. 4 jan. 1684)

30a) 26 deimt 127½ roeden in Midwolderhamrik

- 1701 *Edze Hayes*
- 1734 *Jacobje Edzes*, dochter van *Edze Hayes* (res. 5 nov. 1734; 14 deimten onder Midwolderhamrik)
- 1738 *Jacobje Edzes* (res. 20 dec. 1737)
- 1780 *Derk Edzes* × *Trientie Pieters* (beklembrief 30 maart 1779, res. 19 maart 1779 en appointment. 13 nov. 1778)
- 1803 *Trientie Pieters*, weduwe van *Derk Edzes*

30b) 26 deimt 138 roeden in Midwolderhamrik

- 1701 gezworene *Hittys* en
- 1710 *Geertruida Tjaden*, oomzegger van gezworene *Hitties* (res. 22 mei 1710)
- 1732 *Haico Reneman* en *Geertruida Tjaden* (res. 19 juni 1732, i.p.v. *Geertruida Tjaden*)
- 1745 *Hindrik van Sijsen* en consorten (res. 7 aug. 1744 en 20 febr. 1745: gedeelte van 112 deimpten 1 roede, zie ook res. 9 jan. 1747)
- 1794-1803 *Uipke Gerrits Stikker* × *Geesje Obbes*

30c) 84 deimt 272 roeden te Woldendorp

- 1701 *Geert Tjassens*
- 1720 *Egge Boelens* × vrouw (res. 8 maart 1720)
- 1723 *Bartelt Rigts* × *Wybrig Jans* (res. 9 april 1723)
- 1731 *Ede Peters* × *Jantie Jans* (res. 10 mei 1731: één van de twee plaatsen van de weduwe van *Bartelt Rigts*, de grootste van 80 deimpten)
- 1771 *Pieter Edes* (zoon van *Ede Peters* × *Jantie Jans*, res. 6 okt. 1769)

⁵² O.A., inv.nr. 563 fol 171.

voor het deymet vande binnen dijcx landen een daeler jaerlicx, maeckt t saemen tnegentich Carolus gulden.

1632: hermeten op 39½ deimten 9 roeden

1691: hierbij nog 5 deimten aangekocht

1783: hermeten (gekarteerd 3 nov. 1783) op 39 deimten 79 roeden

N.B.: zie de kaart bij nr. 28.

1595-1598 *Menne Syaddens* (rekeningen 1599/1602 ontbreken)

1603 *Syadde Mennes* (ingehuurd Gregorii 1602)

1626 *Syadde Mennes* en zijn vrouw

1632 *Jantien Jans*, weduwe van *Siadde Mennes*

1640 *Etye en Focco Siaddens*, zonen van *Jantien Jansen* (res. 14 jan. 1640)

1644 *Eltie Siaddens*, jongman, en *Focke Siaddens* × *Hilletien Fockens* (de landen die hun moeder *Jantien Jans* voormaals gebruikt heeft) (res. 29 maart 1644)

1671 *Hille Popkes*, weduwe van *Focco Sjaddes* (res. 10 jan. 1671⁵³)

1675 *Redmer Mennes'* weduwe (res. 8 juni 1676) en *Fokko Siaddes'* weduwe

1690 *Redmer Mennes'* weduwe alleen (in margine: nu haar erfgenamen)

1691 de erfgenamen van *Redmer Mennes'* weduwe

1697 *Jan Gerrits Post*

1705 *Jacob Jans*

1723 afzonderlijk verhuurd in twee delen

31a) 23½ deimt

1778: is bevonden groot te zijn 35½ deimt

1723 *Eppo Jans* (res. 27 febr. 1722: publieke verhuring)

1739 *Eppo Jans* × *Riene Claessen* (res. 2 okt. 1739)

1769 *Pieter Heyes* (zoon van *Reinje Claessen* en wijlen *Heyo Pieters*)

1778 *Freerk Hindriks* × *Reyne Pieters* (beklembrief 6 mei 1778 en res. 19 maart 1778)

1780 *Hindrik Freerks* × *Swaantie Alberts*

1782 *Freerk Hindriks* × *Reyne Pieters* (apostille 12 nov. 1781)

1790-1803 *Claas Jacobs Lewé* × *Weyke Berents*

31b) 21 deimten

1723 *Hayo Peters* (res. 27 febr. 1722: publieke verhuring)

1730 *Jacob Jannes* (res. 21 febr. 1728)

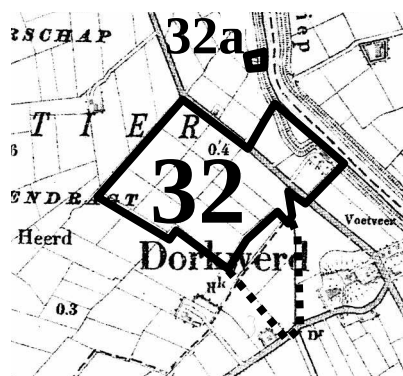
1732 *Jan Jacobs*, zoon van wijlen *Jacob Jans*, × *Aaltje Onnes* (res. 28 febr. 1732)

1753 *Focke Hitjes* (res. 4 jan. 1753 en 20 feb. 1753) × *Aaltje Onnes*

⁵³ *Hille* krijgt toestemming om de andere helft van haar plaats, gebruikt door haar mans broer, kindeloos gestorven, bij haar helft te voegen.

1769	<i>Onne Jans × Wopke Ebels</i>
1775	<i>Wopke Ebels, weduwe van Onne Jans</i>
1786	<i>Jan Geerts × Wopke Ebels (res. 26 dec. 1785)</i>
1792	<i>Jan Teyle × Grietie Berents (res. 30 apr. 1792)</i>
1800-1803	<i>Jurrien Roelfs × Roelfje Mennes</i>

Na de Reductie verworven landen

32) 52³/₄ grazen 44 roe, den Kolden Ovont genoemd, onder Wierum gelegen

[1638] *Claes Meckes* ende *Jantien Pieters* echte Luiden gebruicken twee en vijffthich grasen drie vierendeel en veer en viertich roeden landts ... den Kolden Ovont genoemt onder den klockenslach van Werum gelegen, hebben deselve Landen onder een behuisinge beclembt voor 3275 cgl., vanaf Gregorij 1634 voor 2 gl. 10 br.st. per gras — 130-0-0.⁵⁴

- 1650: de heemstede van Platvoetshuis afgesplitst (zie nr. 32a)
 1663: hermeten op 40 grazen (res. 19 febr. 1663)
 1791: hermeten (gekarteerd 7 juli 1791) op 52 grazen 20 roeden, met de heemstede van Platvoetshuis, groot 120 roeden
 1793: hierbij 13 grazen 96 roeden, ten noorden aan deze landen zwettende, gekocht van *G. van Trojen* als executeur testamentair van generaal *B. Lewe van Aduard* (res. 1 apr. 1784 en koopbrief 13 febr. 1793)
1638-1668	<i>Claes Meckes × Jantien Peters</i> (res. 4 okt. 1668) (rekeningen 1669/1671 ontbreken)
1672	<i>Claes Meckes, weduwnaar</i>
1673	<i>Claes Thomas × Wobbetjen Cornelis, weduwe van Claes Meckes</i> (res. 6 juni 1673)
1713	<i>Lubbert Egberts</i>
1751	<i>Thomas Lubberts × Aafke Klasen</i> (res. 19 maart 1751)
1783	<i>Aafke Claassen, weduwe van Thomas Lubberts</i>
1797	<i>Egbert Thomas × Ietie Joosten</i>
1799-1803	<i>Egbert Thomas</i> (koopbrief 25 maart 1801)

32a) de heemstede van Platvoetshuis

- 1650 Memoria: Dat *Roelef Thysz* en *Aeltien*, zijn vrouw, gehuurd hebben de heemstede van Platvoetshuis, groot omtrent een half gras voor zes jaren mits dat zij in ruil daarvoor zullen onderhouden 17 roeden dijk aldaar.
 1721 *Eilerd Hindriks*

⁵⁴ O.A., inv.nr. 564 fol. 40.

- 1735 geen naam ingevuld
1738-1791 *Claes Hendriks* (in 1791 bijgeschreven: is groot bevonden 120 roeden en in gebruik als voren; zie nr. 32)

33) 100 pondematen te Visvliet

[1644] *Anna Cornelis* weduwe van *Eise Jansen* bij Visvliet heeft ingehuurt ses jaeren lang seckere heerdts landes aldaer, ongeveer hondert pondematen groot, so en als de heren vande Ommelanden deselve met de heerlickheit van Visvliet in coop hebben overgenomen, ende sij weede deselve heerdts dus lange meyers wijze gebruickt heeft, hebbende de jaermalen begin genomen op Gregorij 1644 — 725-0-0.

1663: verkocht 14 jan. 1663

- 1644 *Anna Cornelis*, weduwe van *Eise Jansen*
1648-1663 *Ebel Jacobs*, i.p.v. wijlen zijn schoonmoeder *Anne Cornelis* (res. 24 jan. 1648)